

RAADSVOORSTEL:

2010-2011

Ons kenmerk: MD 11.2503204

Registratienummer : GR 10.

Ingekomen op :

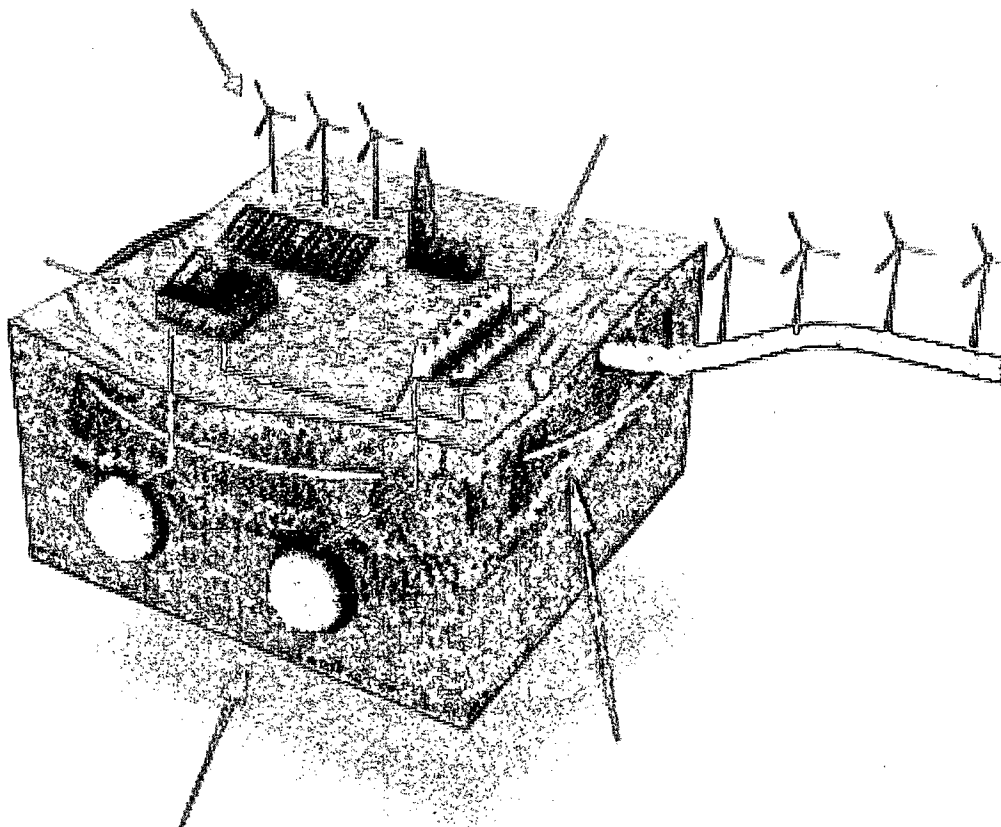
Onderwerp: Masterplan Groningen Energieneutraal

Groningen, **14 JAN 2011**

Aan de raad,

Masterplan Groningen Energieneutraal

Versie 6 januari 2011

Lokale ambities harder nodig dan ooit...

Nu klimaatverandering nationaal minder hoog op de politieke agenda staat, is het belang van actief en slagvaardig klimaatbeleid door gemeenten alleen maar toegenomen. Groningen maakt zich hier al jaren hard voor. De gemeente is ervan doordrongen dat stappen op het gebied van energiebesparing en duurzame energie niet alleen voor het klimaat van belang zijn. Samenwerking met de eersteklas kennisinstellingen en ambitieuze woningcorporaties en bedrijven in Groningen biedt ook uitzicht op meer werk en versterking van de lokale kennis-economie.

Met vorenstaande op haar netvlies is de Gemeente Groningen in 2006 gestart met een breed programma voor duurzaamheid met de ambitie om in 2025 energieneutraal te zijn, dat wil zeggen alle gebruikte energie moet in dat jaar CO₂-neutraal geproduceerd zijn.

...maar huidige tempo is traag.

Sinds de start in 2006 zijn goede duurzame fundamenten gelegd. Maar het is ook duidelijk dat het huidige tempo van verduurzaming te laag is en er veel kansen blijven liggen. Waarom is dat zo?

De grootste bottlenecks zijn financiering en administratieve rompslomp. Hoewel interesse voor duurzame projecten bij private investeerders groot en groeiende is, is er door deze twee factoren vaak net te weinig zekerheid op rendement om de sprong te wagen. Zonder private financiering komen veel duurzame projecten echter niet van de grond. De overheid heeft niet de kunde en het geld om het alleen te doen en maakt landelijk bovendien een terugtrekkende beweging.

Tegelijkertijd neemt het draagvlak voor duurzaamheid in de samenleving en de vraag van consumenten naar duurzame diensten alleen maar toe. Wat daarbij helpt is dat duurzaamheid niet alleen meer met milieu wordt geassocieerd maar ook met innovatie en nieuwe en betere producten die kosten besparen. Ook op het gebied van duurzame energie is de honger groot, maar het moet wel makkelijk en betaalbaar zijn.

Rol gemeente: aanjagen en faciliteren.

Hoe kan de gemeente Groningen beter inhaken op vorenstaande ontwikkelingen? De gemeente is bij uitstek geschikt om een rol te spelen bij het over de streep te trekken van marktpartijen. Dit door voldoende zekerheden die de markt vraagt te bieden en zo een stroom aan private investeringen los te maken. Ook bij het onder de aandacht brengen van duurzame mogelijkheden bij haar burgers is de gemeente cruciaal.

De gemeente kan vorenstaande volbrengen door inzet aan een variëteit van instrumenten: innovatieve financierings- en organisatieconstructies, het pro-actief bij elkaar brengen van publieke en private partners, gerichte inzet van beleid en regelgeving, het effenen van paden naar vergunningen en marketing van duurzame producten en diensten naar inwoners van Groningen.

De gemeente moet tegelijkertijd zelf het goede voorbeeld geven door als organisatie naar klimaatneutraliteit te streven. Zo moet de gemeente als eerste haar eigen gebouwen grondig onder handen nemen. Ook daar kunnen innovatieve financieringsconstructies en centrale regie de verduurzaming versnellen.

Beleid is het meest effectief als de gemeente haar grenzen kent. De totale investeringen om Groningen substantieel te verduurzamen lopen in de miljarden. Zonder privaat geld zijn die investeringen niet op te brengen. De gemeente genereert de meeste impact in

een rol die de stroom private financiering aanjaagt en faciliteert. En zo ook mede de spelregels te bepalen van de publiekprivate samenwerkingen die hieruit voortkomen.

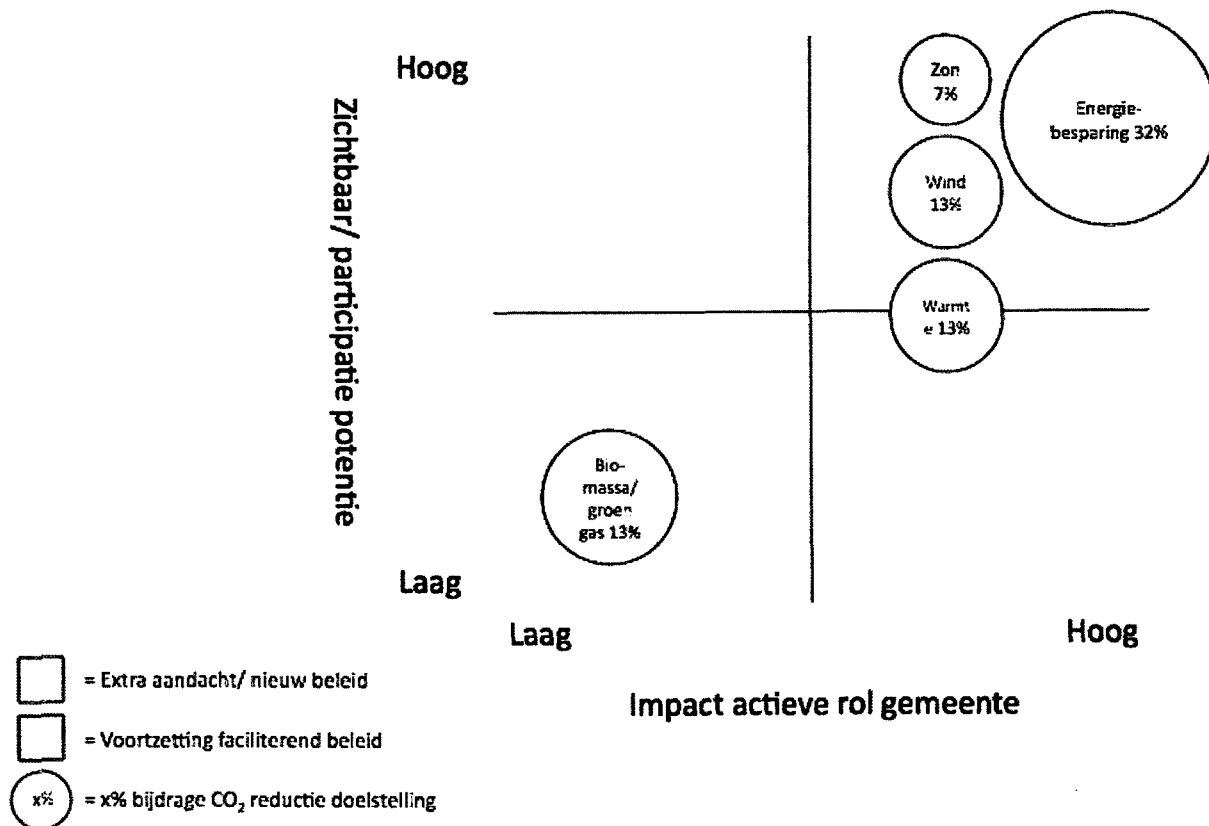
Bijstelling doelstelling Groningen.

Het is goed om de lat hoog te leggen. Dit laatste is het geval met de huidige doelstelling van Groningen. Energieneutraliteit in 2025 kan niet gehaald worden zonder onrealistisch hoge publieke investeringen. Het voorstel is dan ook om de doelstelling voor 2025 te halveren (50% CO₂-reductie) en in te zetten op energieneutraliteit van Groningen in 2035.

Strategie gemeente Groningen vanaf 2011.

Ook de bijgestelde doelstelling zal niet zonder slag of stoot worden gehaald. Versnelling ten opzichte van het huidige tempo van verduurzaming is onmisbaar. Die versnelling kan worden bereikt door meer focus aan te brengen en het beleid te concentreren op duurzame sporen waar de gemeente een grote toegevoegde waarde heeft, waar de potentie voor bewoners om te participeren hoog is en waar een grote impact op CO₂-reductie behaald kan worden. Deze vier sporen zijn zon, wind, warmte en energiebesparing.

Impact geselecteerde sporen.

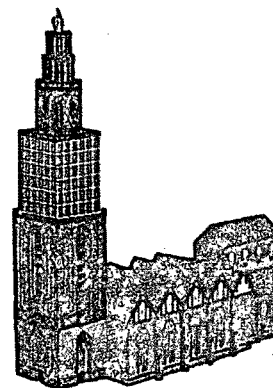

Voorstel is dat de gemeente via innovatieve financierings- en organisatieconcepten een tijdelijke, extra impuls geeft aan deze vier sporen totdat de markt het oppakt. Om te beginnen zullen de meest veelbelovende bouwstenen binnen elk spoor worden opgepakt. Nadat de eerste resultaten zijn geëvalueerd, zal aan de hand van de laatste inzichten de volgende stappen worden ondernomen. In de rest van het document wordt in meer detail op elk spoor en de eerst voorgestelde stappen ingegaan.

Zon: energie voor een schijntje.

Hoe ziet de stad eruit in 2025?

Er ligt voor 150 Megawatt aan energie op daken en parken, goed voor elektriciteitsgebruik van 38.000 huishoudens. Met een bijdrage van 11%, ofwel een jaarlijkse reductie van 78 kton CO₂, lijkt de bijdrage van zon aan de doelstelling beperkt. Het belang zit hem vooral in de sterke icoonfunctie. Zon is hot en schoon en iedereen kan participeren en profiteren.

Strategie.

Rond het jaar 2015 zal een kilowatt uit een zonnepaneel goedkoper zijn dan stroom uit het net. Maar ook dan moeten bewoners en bedrijven verleid worden om zonnepanelen aan te schaffen. Dit kan door innovatieve financiering die voorkomt dat een forse startinvestering gemaakt wordt zonder dat direct de vruchten geplukt worden. De gemeente Groningen kan bij uitstek een proactieve rol spelen om laagdrempelige innovatieve concepten te introduceren bij particulieren, corporaties en bedrijven en zo de weg naar private financiering (zo'n 300 miljoen euro) voor zonnepanelen te openen. De gemeente kan nu de fundamenten leggen, en de stad gereed maken voor verwachte uitrol in 2015. Maar eerst: zelf het goede voorbeeld geven.

Hoogtepunten van de initiatieven tussen 2011 en 2015:

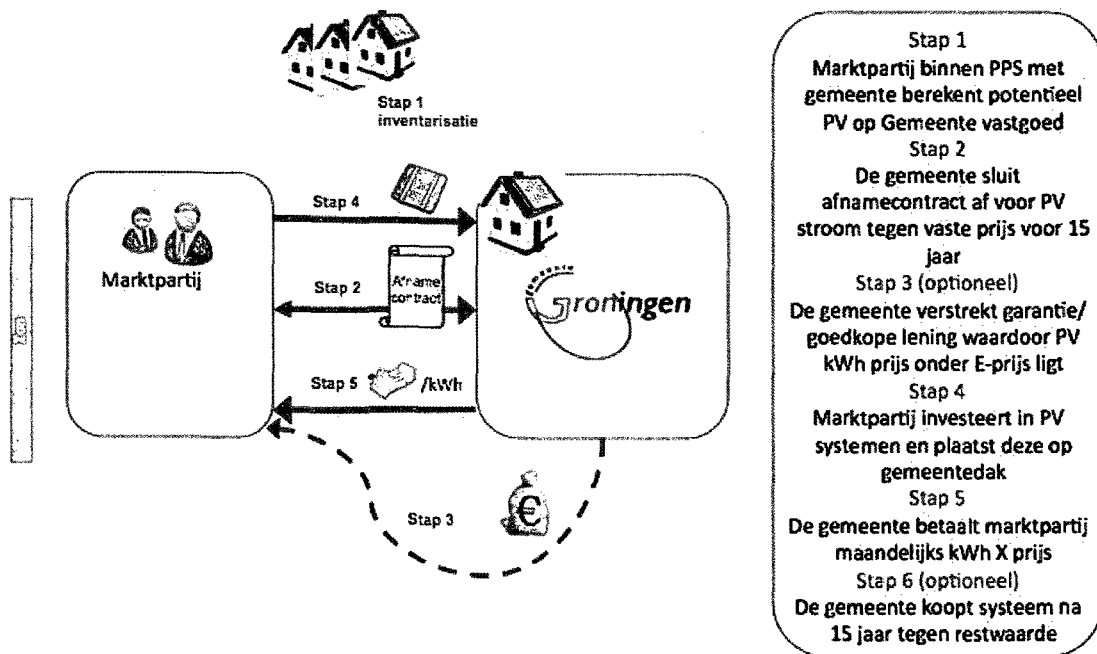
- De gemeente koopt de stroom van 10 MW zonnepanelen die een marktpartij op het dak van geschikte gemeentebouwen plaatst (37 miljoen euro investering door een marktpartij). Daarbij kan op de energierekening (nu 9 miljoen euro per jaar!) bespaard worden zonder te investeren.
- De gemeente is een pionier met de introductie van "Huisgebonden Zonnestroom via OZB (via gemeentelijke belasting)", een succesvolle formule in Amerika. De gemeente is een doorgeefluik voor leasebetalingen (feitelijk "huur" voor het zonnepaneel) zonder risico op zich te nemen. Hierdoor wordt een zonnepaneel aan huis gebonden, en gaat de verplichting na verkoop over op de volgende huiseigenaar. Deze zal weinig bezwaar hebben: de besparing op de energierekening is hoger dan de huurbetaling zelf!
- De gemeente host een online tool ("zonline") waar met één druk op de knop een zonnepaneel aangeschaft of geleased kan worden. Mogelijk in combinatie met een spraakmakende publiekscampagne ("zonnepanelen programma")
- De gemeente steunt een proefproject waar woningcorporaties investeren in zonnepanelen, en "zelfleveren" aan bewoners. Slimme meters berekenen precies hoeveel zonnepaneel per huishouden afgerekend moet worden. Dat scheelt in de portemonnee!

Volgende stap:

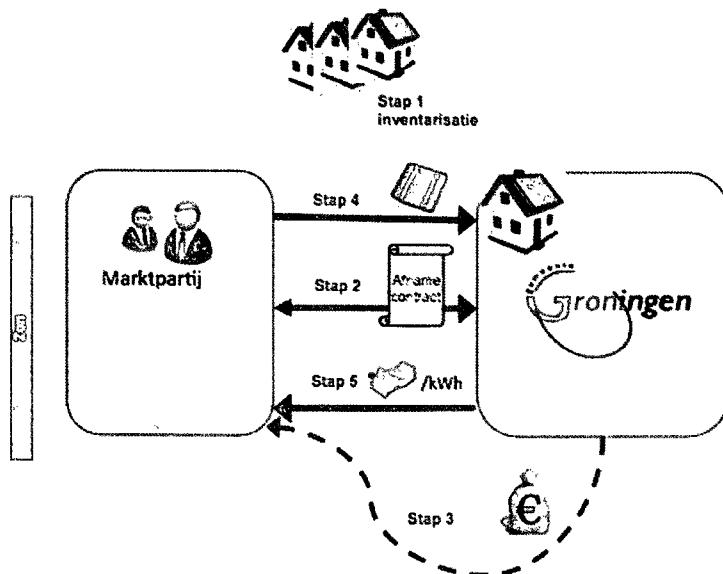
Vorenstaande initiatieven verder uitwerken, waarbij afwegingen, randvoorwaarden voor succes, risico's stapsgewijs worden uitgewerkt op basis waarvan de gemeente kan bepalen om al dan niet een volledig businessplan uit te werken en/of juridische vraagstukken uit te zetten.

	Afnamecontract zonnestroom gemeente vastgoed	Huisgebonden PV via gemeente inning	Zonline	Zelflevering aan corporaties
Output:	Evaluatie vastgoedportfolio Financiële haalbaarheid getoetst	Administratieve lasten en risico's gemeente Juridische vraagstukken Economisch model	Financiële haalbaarheid en risico's introductie in Groningen	Haalbaarheidsstudie proefproject op 1 locatie met integrale woonlasten
Timing	Q1 2011	Q1 2011	Q2 2011	Q2 2011

Financieringsconstructie: Afnamecontract zonnestroom op gemeentedaken

Financieringsconstructie: Afnamecontract zonnestroom op gemeentedaken

- Stap 1**
Marktpartij binnen PPS met gemeente berekent potentieel PV op Gemeente vastgoed
- Stap 2**
De gemeente sluit afnamecontract af voor PV stroom tegen vaste prijs voor 15 jaar
- Stap 3 (optioneel)**
De gemeente verstrekt garantie/ goedkope lening waardoor PV kWh prijs onder E-prijs ligt
- Stap 4**
Marktpartij investeert in PV systemen en plaatst deze op gemeentedak
- Stap 5**
De gemeente betaalt marktpartij maandelijks kWh X prijs
- Stap 6 (optioneel)**
De gemeente koopt systeem na 15 jaar tegen restwaarde

PPS = publiekprivate samenwerking; PV = photovoltaïsche panelen; grid parity = concurrerend met "grijze" stroom uit het net

Wind: breng de wind naar de Stad.

Hoe ziet de stad eruit in 2025?

Er staan voor 50 Megawatt aan energiewindturbines rondom de stad. De gemeente participeert voor 20 Megawatt in projecten in de provincie. Gezamenlijk is dit goed voor het elektriciteitsverbruik van 40.000 huishoudens. De bijdrage aan de doelstelling bedraagt 16%, ofwel een jaarlijkse reductie van 112 kton CO₂. De gemeente heeft windprojecten ontwikkeld in de Eemskanaalzone, Meerstad, en rond de Stainkoeln middels een participatiefonds. Door de projecten weer uit te zetten bij inwoners genieten die zowel de groene stroom als de rendementen uit windprojecten. Met deze innovatieve insteek heeft de gemeente publieke steun verzekerd en zo de weg vrijgemaakt om met windenergie grote stappen te zetten naar een CO₂-neutraal Groningen.

Strategie.

Wind biedt mogelijkheid vóór 2020 meters te maken. Wind op land wordt belangrijker door het wegvallen van subsidies voor wind op zee. Met windturbines nabij de stad genereert Groningen nieuwe windcapaciteit buiten wat nu op provinciaal niveau is ingepland en levert daarmee dus een energieprestatie met hoge toegevoegde waarde.

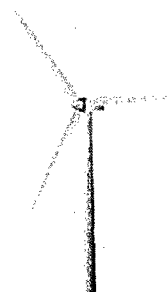
Windenergie moet een ontwikkeling voor de gemeenschap worden anders blijft draagvlak uit. De gemeente kan hieraan bijdragen door projecten rondom de stad op een verantwoorde manier te ontwikkelen, bij projecten in de provincie aan te schuiven waar het meerwaarde biedt, en door publieke steun te vergroten middels oprichting van een coöperatie (groene stroom) en een participatiefonds (groene investering). Proefproject: Eemskanaal-Meerstad.

Hoogtepunten van de initiatieven tussen 2011 en 2015:

- De gemeente participeert in windprojecten op enkele geschikte locaties in en om Groningen en eventueel op windprojecten in de regio.
- De gemeente zet een participatiefonds op waarin Gemeente en omwonenden deelnemen.
- De gemeente zet een coöperatie op om groene stroom uit windprojecten bij bewoners uit te zetten en zo betrokkenheid en draagvlak verder te versterken.
- De gemeente ontwikkelt concept voor Suikerunieterrein. Onderdeel daarvan is een innovatief testproject: combinatie van wind-, zonne-energie en andere vormen van duurzame energie.

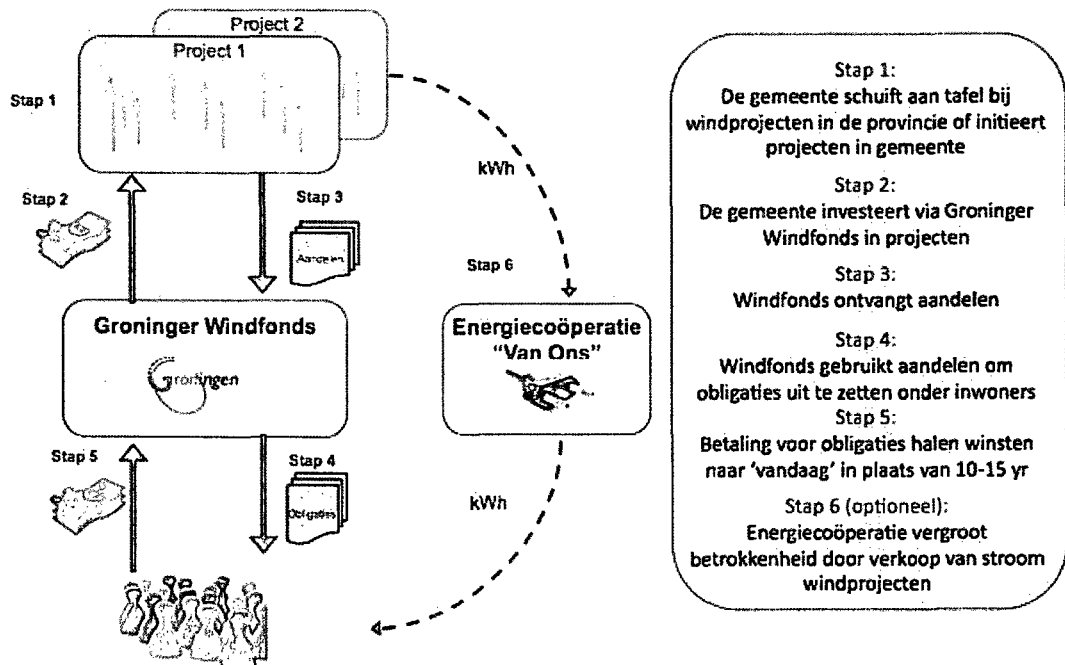
Volgende stap:

Vorenstaande initiatieven verder uitwerken, waarbij afwegingen, randvoorwaarden voor succes, risico's stapsgewijs worden uitgewerkt op basis waarvan de gemeente kan bepalen om al dan niet een volledig businessplan uit te werken en/of juridische vraagstukken uit te zetten.

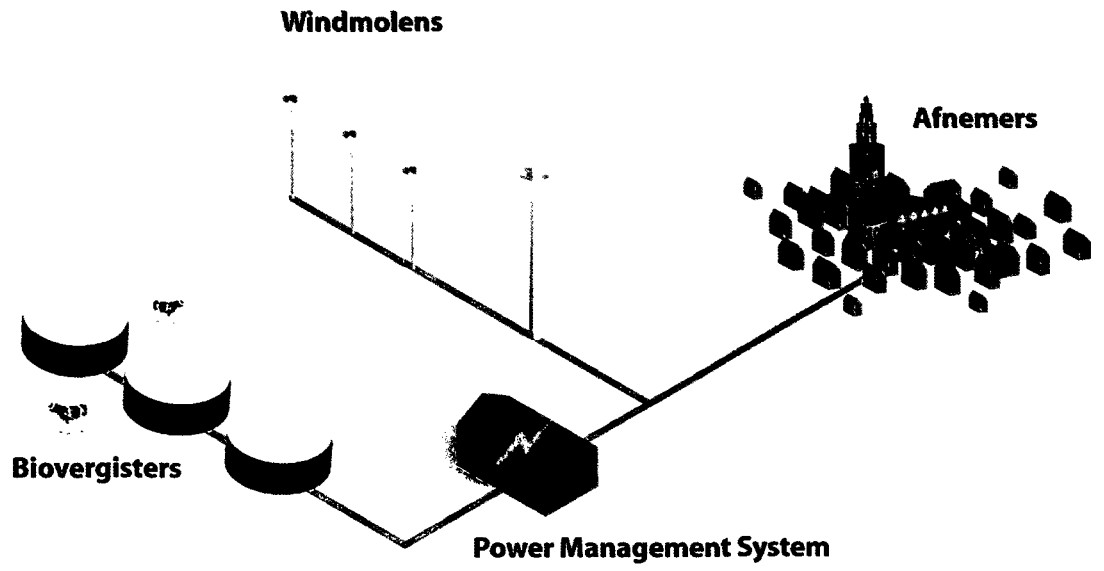

	Verkenning Projecten Eemskanaalzone en Meerstad	Innovatief project op Suikerunieterrein	Verkenning Participatie Fonds	Verkenning Coöperatie
Output:	Planologische en financiële haalbaarheid Risicoanalyse Vervolgstappen	Haalbaarheidsstudie proefproject Marktverkenning Risicoanalyse	Marktverkenning opties & partners Juridische vraagstukken Economisch model	Marktverkenning Organisatiemode Risicoanalyse
Timing	Q1 2011	Q2 2011	Q2 2011	Q3 2011

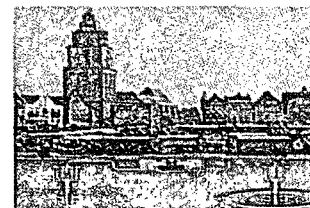
Financieringsconstructie: Participatiefonds Wind

Bio/Wind-combinatiesysteem

Warmte: heet onder de voeten.

Hoe ziet de stad eruit in 2025?

Een netwerk van middelgrote warmtenetten slingert onder de stad door. Dit netwerk levert warmte en koeling aan ruim 40.000 woonequivalenten. Een diversiteit aan bronnen – restwarmte, biogas en vooral geothermie – gecombineerd met ondergrondse opslag zorgt er voor dat geen druppel warmte verloren gaat. Een bijdrage van 15%, ofwel een reductie van 102 kton CO₂ per jaar, bewijst dat duurzame warmte naast groene stroom en energiebesparing een volwaardige partner is bij terugdringing van CO₂-uitstoot.

Strategie.

Groningen heeft goede kaarten voor duurzame warmte: onbenutte restwarmte, eigen biogas en geschiktheid voor aardwarmte. De aanleg van warmtenetten vergt grote investeringen. Hier speelt een kip en ei-probleem. Investeerders willen dat al voor de aanleg voldoende warmteafzet gegarandeerd is. Maar potentiële afnemers overwegen pas aansluiting als het zeker is dat het warmtenet er komt. Netten van voldoende omvang zijn ook voorwaarde voor grootschalige uitrol van geothermie, op termijn de belangrijkste warmtebron.

De gemeente speelt een cruciale rol bij het overbruggen van deze tegenstellingen. Aan de ene kant door aanleg van netten slim in te plannen met andere grondwerkzaamheden zoals riolering en eventueel een stukje mee te investeren. Aan de andere kant door warmteafzet pro-actief te bevorderen, bijvoorbeeld door garanties, door investeerders en afnemers samen te brengen of het afdwingen via bouwbeleid en wetgeving van aansluiting op een warmtenet. Door sterke centrale regie en een aanjagende rol stelt de gemeente de schaalgrootte zeker die nodig is om haar duurzame warmteambities te verwezelijken.

Hoogtepunten van de initiatieven tussen 2011 en 2015:

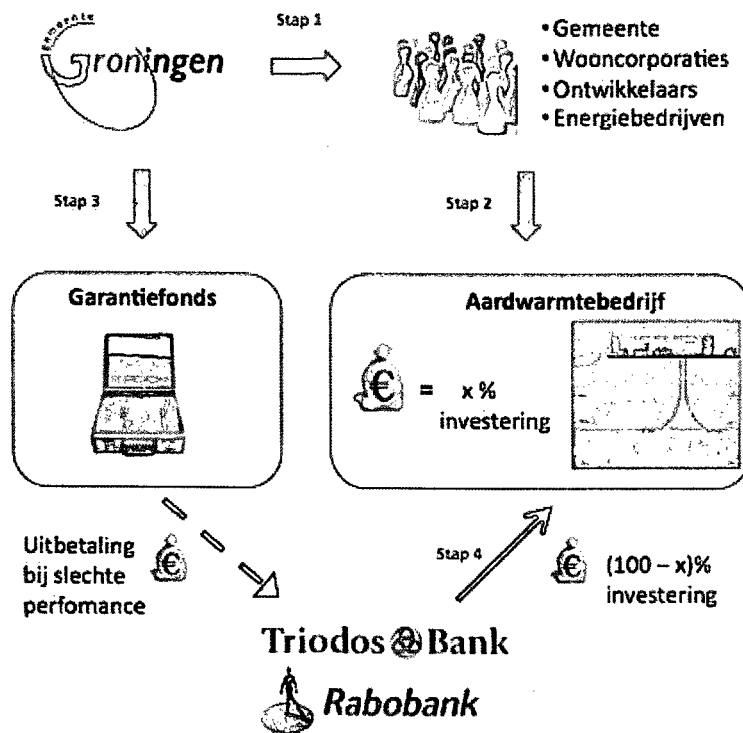
- De gemeente neemt het voortouw bij de opzet van samenwerkingsverband/joint venture rond het plan van Essent om restwarmte van houtvergassingsinstallatie van drukkerij Lijnco aan twee bestaande warmtenetten te leveren, dit als eerste stap naar het eerste middelgrote net van Groningen (4000 woningen). Testcase voor ontwikkeling van warmtebeleid en mogelijke vormen van publiekprivate samenwerking.
- De gemeente ontwikkelt gebiedsgericht beleid voor warmtekoudeopslag (WKO) om vraag en aanbod op bedrijfsterreinen goed op elkaar af te stemmen en vergunningsverlening door de provincie te kunnen ondersteunen. Willekeur bij vergunningsverlening leidt nu tot onderbenutting WKO-capaciteit. Testcase: Westpoort.
- De gemeente neemt het voortouw bij de ontwikkeling van de eerste aardwarmtebron waaronder vinden van locatie waar geschiktheid geothermie en realiseerbare afzet samenvallen, het bij elkaar brengen van partijen, onderzoeken van financieringsopties en afzetgarantiefonds gemeente. Doel: snel ervaring opdoen met geothermie.

Volgende stap:

Vorenstaande initiatieven verder uitwerken, waarbij afwegingen, randvoorwaarden voor succes, risico's stapsgewijs worden uitgewerkt op basis waarvan de gemeente kan bepalen om al dan niet een volledig businessplan uit te werken en/of juridische vraagstukken uit te zetten.

	Verkenning joint venture eerste middelgroot warmtenet	Verkenning opzet gebiedsgericht WKO-beleid	Verkenning ontwikkeling eerste aardwarmtebron
Ouput	Haalbaarheid/knelpunten Opties samenwerkings- en financieringsstructuur Aanzet warmtebeleid	Aanzet WKO-beleid, organisatie, kosten Aanzet stappenplan voor Westpoort	Haalbaarheid/knelpunten Locatie/afzet-opties Kosten & risico's garantiefonds
Timing	Q1/Q2 2011	Q1/Q2 2011	Q2/Q3 2011

**Financieringsconstructie:
Garantiefonds geothermie**

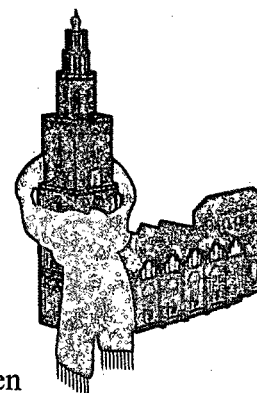
Stap 1:
Groningen brengt cruciale partijen bij elkaar voor rendabele exploitatie geothermische bron

Stap 2:
Bij positieve business case opzet aardwarmtebedrijf. Eigen vermogen bijdragen partners dekt x % financiering aanleg net en bron

Stap 3:
Gemeente start garantiefonds voor externe financiers dat risico dekt van lager dan begrote warmteafzet (bovengronds risico)

Stap 4:
Commerciële banken met duurzame inslag lenen ontbrekende bedrag voor aanleg warmtenet en bron

Energiebesparing: mes in het verbruik!

Hoe ziet de stad eruit in 2025?

37% van de doelstelling (262 kton CO₂/jaar) wordt gehaald door energiebesparing. De gehele woningvoorraad van wooncorporaties is aangepast en heeft fors lagere energierekeningen. Aansluitend op initiatieven uit de Provincie, jaagt een nieuw programma grote labelsprongen aan bij 20.000 particuliere huizen. Alle gemeentebouwen hebben, kostenneutraal, een sprong gemaakt naar label C of hoger dankzij een centrale aanpak binnen een aparte energiebesparingsorganisatie. Bijna de helft van de besparingsdoelstelling is behaald doordat alle grote bedrijven en het MKB-maatregelen hebben uitgevoerd die zich binnen 5 jaar terugverdienen.

Strategie.

Op korte termijn kunnen de meeste meters gemaakt worden bij bedrijven en gemeentelijke gebouwen (gecombineerd 65% van de energiebesparingsdoelstelling). Een fonds om het MKB over de streep te trekken om te investeren in energiebesparing is kritiek. Verder kan een kwart van de besparingsdoelstelling bij particuliere huizen gerealiseerd door een laagdrempelig stappenplan gecombineerd met een financieringsmodel met beperkt risico.

Verduurzaming van de gebouwenvoorraad van de gemeente zelf versnelt dankzij centrale regie en uitvoering van duurzame maatregelen binnen een speciaal daarvoor opgerichte organisatie; dit gecombineerd met een revolving fonds. Bij de particuliere woningvoorraad is energiebesparing lastig maar niet onmogelijk. Aansluiten bij provinciale programma's en benutten van subsidiemogelijkheden is een logisch vertrekpunt voor een nieuw programma. Samengevat, naast het goede voorbeeld geven zal de Gemeente door stimuleren, coördineren, faciliteren, maar ook dwang waar nodig, grote stappen maken tegen relatief lage kosten.

Hoogtepunten van de initiatieven tussen 2011 en 2015:

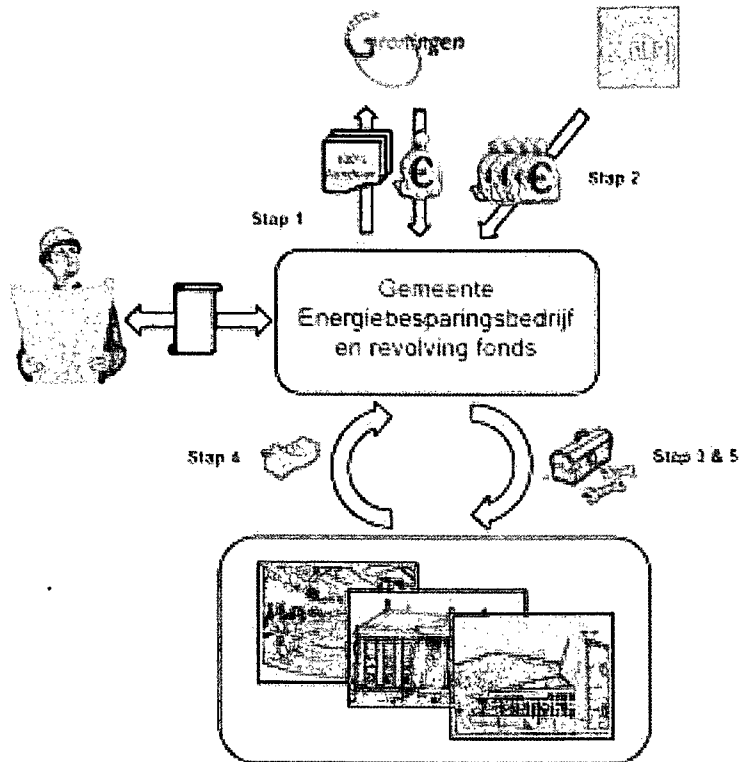
- De gemeente zet een Energiebesparingsbedrijf en revolving fonds op in de vorm van een innovatieve Energy Saving Company (ESCO). In eerste instantie lopen alle investeringen in besparende maatregelen bij Gemeentevastgoed via deze ESCO ("voor de gemeente, door de gemeente"). Een deel van de besparingen vloeit terug naar de ESCO en kan opnieuw worden geïnvesteerd.
- De gemeente introduceert een MKB fonds die met Gemeentegaranties commerciële leningen aan bedrijven verstrekt voor investering in besparingsmaatregelen
- Het succesvolle "Supermarktmodel" waarin afspraken tussen de gemeente en bedrijven met dreiging van dwang worden vastgelegd, wordt uitgerold naar andere sectoren.
- Een nieuw, laagdrempelig en eenvoudig programma voor particulieren, gebaseerd op successen geboekt in andere gemeenten, maakt gebruik van provinciale subsidie. Het motto: in 3 stappen, 30% besparen binnen 30 dagen.

Volgende stap:

Initiatieven stapsgewijs uitwerken op basis waarvan de gemeente kan bepalen al dan niet een volledig businessplan uit te werken.

	MKB Fonds	ESCO	Programma particulieren	Bedrijven
Output:	Evaluatie opties MKB-fondsen Advies over mogelijke structuur en partners	Workshop gebouwbeheerders Evaluatie portfolio Overzicht juridische vraagstukken Advies structuur en omvang	Evaluatie opties programma en integratie plannen Provincie Scoping subsidie mogelijkheden Advies structuur	In kaart brengen bronnen Evaluatie effectiviteit instrumentarium Advies uitrol "Supermarktmodel"
Timing	Q1 2011	Q1/Q2 2011	Q4 2011	Q3 2011

Financieringsconstructie: Energiebesparingsbedrijf (ESCO) en revolving fonds

Stap 1:
Gemeente zet ESCO op, stort eigen vermogen en sluit managementcontract ri marktpartij voor bedrijfsmatige aanpak.

Stap 2:
Met gemeente als 100% aandeelhouder kan ESCO lening met lage rente afsluiten die budget vereenvoudigt.

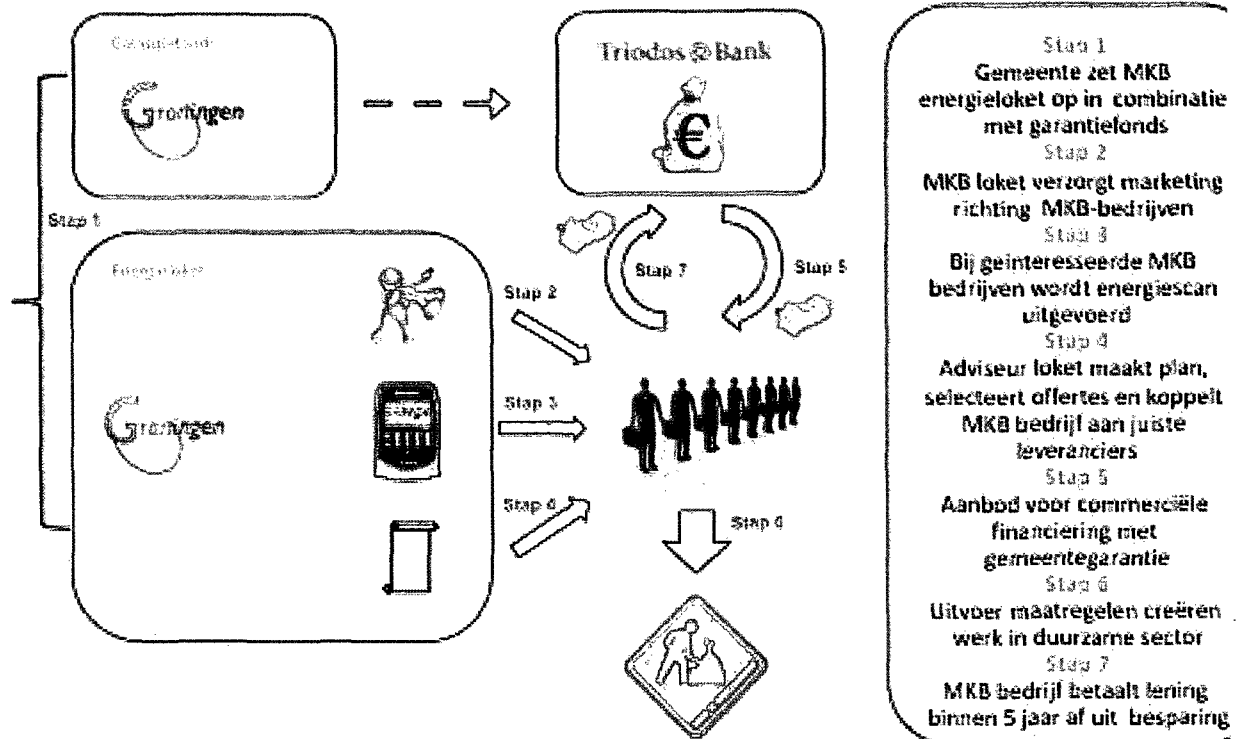
Stap 3:
ESCO verzorgt financiering, planning, uitvoer en onderhoud van duurzame maatregelen in publieke gebouwen

Stap 4:
Gebouwbeheerders betalen investering en diensten terug met deel uitgespaarde energiekosten

Stap 5:
Inkomsten ESCO geherinvesteerd in verduurzaming andere gebouwen

Stap 6 (optie)
Financiering eigen vermogen ESCO via sale & leaseback van 1 gemeentepand

Financieringsconstructie: MKB Garantiefonds/energieloket

Budget en verzoek instemming gemeenteraad.

Zoals dit document eerder aanstipte, wordt een strategie voorgesteld waarin de gemeente Groningen zich concentreert op een aanjagende rol. Zo wendt de gemeente haar beperkt beschikbare middelen en mankracht aan om de juiste financiële en organisatorische omgeving te creëren die duurzame projecten structureel haalbaar maakt. Dat kan meer voorbereiding kosten dan het geven van subsidie aan een individueel project, maar het heeft een veel grotere vliegwielerwerking omdat het ook medewerking en geld uit de markt losmaakt. En dat is nodig om de doelstellingen te halen: de gemeente kan het niet alleen.

Natuurlijk kost aanjagen ook geld. De volgende tabel geeft echter aan dat de gemeente met een relatief kleine financiële bijdrage en een sterk faciliterende rol veel externe financiering in gang kan zetten die nodig is voor versnelling in sporen zon, wind, warmte en energiebesparing. De tabel geeft een eerste inschatting.

De totaalkosten worden geschat op 20 miljoen voor de periode van 2011-2015. Voor 2011 is ruim € 600.000 begroot voor ontwikkelkosten en € 800.000 voor de inzet van 8 fte. Dit wordt gedekt uit de € 1,5 miljoen die voor 2011 beschikbaar is gesteld.

Traject	Besparing 2025 (kton CO2/jr)	Aandeel in doelstelling %	Gemeente ontwikkel Kosten (€) 2011 excl. Juridisch	Gemeente ontwikkel kosten (€) tot 2015	Gemeente investering (€) tot 2015	FTE/ jaar	Externe funding (€) 2015
Zon	78	11%	100	1 m	6m	2 FTE	37m
Wind	113	16%	100	1,4m	6,6m	2 FTE	38m
Warmte	105	15%	100	1 m	2-9m	2 FTE	45- 52m
Energie- besparing	262	37%	125	950k	2m	2 FTE	16m
Biomassa	146	21%		0	0	0	XX
Programma ontwikkeling/ coördinatie			200				
Totaal 2025	704	100%					136-143m
Totaal 2010-2015	128	+/-20%		4,35m	16m+		
Per jaar			625k (2011)	870k		8 FTE	

De nadruk van veel uitgaven die worden voorgesteld, liggen in de prilste fase van projecten, zoals haalbaarheidsstudies, het ontwikkelen van businesscase met partners, onderzoek naar juridische haken en ogen. Verder vergt de coördinatie, monitoring, bijsturing en rapportage over de voortgang van het totale programma Groningen Energieneutraal voortdurende aandacht. Daadwerkelijke investeringen door de gemeente blijven beperkt tot het hoognodige en worden grotendeels opgepakt door private partners in publiekprivate samenwerkingen.

Begrotingswijziging 2011
Masterplan Groningen Energieneutraal

Betrokken dienst(en)	BSD en MD
Naam voorstel	Masterplan Groningen Energieneutraal
Besluitvorming (orgaan + datum + nummer)	Raad 26 januari 2011
Incidenteel / Structureel	incidenteel
Soort wijziging	Exploitatie
Tijdsplanning krediet	2011

Nr.	Financiële begrotingswijziging Naam deelprogramma	Bedragen x 1.000 euro			Toevoeging reserve	Onttrekking reserve	Saldo
		Lasten	Baten	Saldo			
13.1	College, Raad en overig	-1.500		1.500			1.5
8.2	Nieuwbouw	1.500		-1.500			-1.5
				0			
TOTALEN BEGROTINGSWIJZIGING		0	0	0	0	0	

Inhoudelijk toelichting op de begrotingswijziging

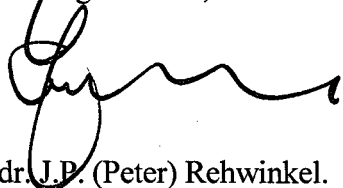
Betreft begrotingswijziging 2011 overheveling gelden van Bestuursdienst naar Milieudienst inzake Masterplan Groningen Energieneutraal.

Gelet op het vorenstaande stellen wij u voor te besluiten:

- I. de inzet voor de vier sporen zon, wind, warmte en energiebesparing te onderschrijven;
- II. in te stemmen met de genoemde activiteiten en deze door het college verder te laten uitwerken;
- III. de in de gemeentebegroting 2011 opgenomen 1,5 miljoen euro voor duurzaamheid over te hevelen van de BD (Programma Overig, deelprogramma College, raad en overig) naar de MD (Programma Wonen, deelprogramma Nieuwbouw);
- IV. de gemeentebegroting 2011 dienovereenkomstig te wijzigen.

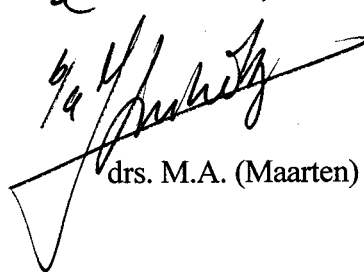
Burgemeester en wethouders
van Groningen,

de burgemeester,

dr. J.P. (Peter) Rehwinkel.

de secretaris,

drs. M.A. (Maarten) Ruys.